

Upphöjd rabatt en riktig höjdare

Vår gård behövde en ny rabatt. I egenskap av trädgårdsrådgivare fick jag i uppdrag att planera och leda detta projekt. Ni skall nu få följa hur vi tänkt, gått tillväga och hur långt vi kommit med projektet så här långt. Min förhoppning är att ni samtidigt skall få tips och inspiration till egna mindre och större trädgårdsprojekt.



Foto alla bilder och illustrationer: Lise-Lotte Björkman.

I tio år fungerade den urholkade gamla, grova poppelstammen (se bild ovan) som dekorativ rabatt och avskiljare mellan bilparkeringen och den gröna delen av gårdsplanen. Nu var det av naturliga nedbrytningsskäl dags för något nytt.

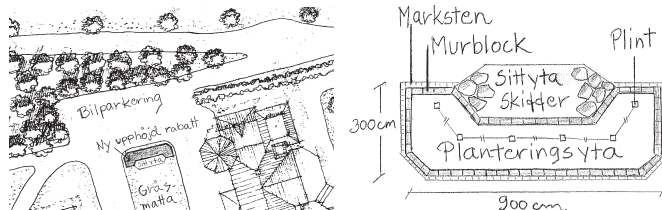
Önskade funktioner

I vår lilla bostadsrättsförening, bestående av fem lägenheter fördelade på en större mangårdsbyggnad och ett annex, bor allt ifrån riktigt små barn och större tonårsbarn till stressade föräldrar och aktiva pensionärer. Gårdsmiljön ska därför fylla många behov och funktioner som vila, samvaro, lek och spring och hårda fotboll. Våra respektive odlarintressen kan vi i önskad utsträckning tillfredsställa på en intilliggande åker.

Vi ville ha kvar den avskiljande funktionen mellan bilarna och gårdens gröna del. Samtidigt ville vi ha en förhållandevis lättskött planteringsyta, som signalerar kultiveringen men samtidigt harmoniserar med den lantliga miljön och med den vackra naturen vi har inpå knutarna. Ytan ska pryda vår gård, kännas välkomnande och skänka oss glädje under stora delar av året, men även hålla i många år framåt. Siktet var inställt på en rabatt med i huvudsak fleråriga växter kompletterat med blomsterlökar och ettåringar.

Planering

Sagt och gjort, dags att ta fram ritningsförslag. Efter förhållandevis få diskussioner och modifikationer kunde vi samsas om mitt förslag om en rejäl, 9 m lång och 2-3 m bred, uppbyggd rabatt i "hästskoform" med avfasade hörn mot bilparkeringen och med en integrerad stensatt sittplats mot gårdssidan. Centralt i den uppbyggda rabattytan kommer en "spaljé- pergola" att byggas upp. Denna kommer ytterligare att förstärka gårdsplanens uppdelning i en bildel och i en grön och social del. Spaljén kommer att utformas så att den fungerar som klätterstöd utan att förta utsikten mot sjön som ligger bortom parkeringen.



Planritning.

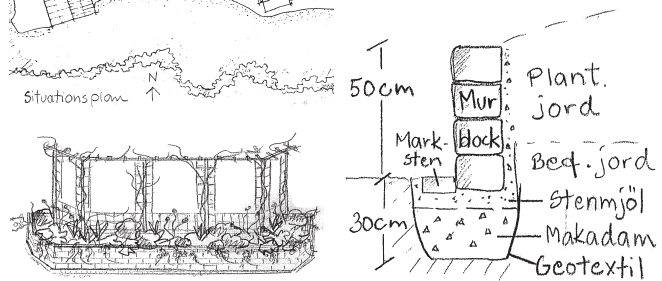


Illustration.

Detalj.

Genom att bygga upp rabatten får vi en fysisk avgränsning som fungerar sommar som vinter. Till rabattkant valdes ett oömt tumlat ljusgrått murblock i betong. Valet föll på dessa för att de är neutrala, har viss patina trots betongen och är förhållandevis lätta att bygga med. Tanken är att de till stor del ska döljas av växtligheten och inte bli för dominerande. Stenvarven limmas fast på varandra och höjden på rabatten planerades till fyra stenvarv eller ca 50 cm över marknivå.

Dags att skrida till verket

Utifrån ritningen gjordes en mängd- och kostnadsberäkning. Material beställdes hem till vår gemensamma arbetshelg i början av juni. Inför denna gjordes förberedelser i form av utsättning, urgrävning och materialåterfyllnad för grundsättning av muren med hjälp av en grävmaskin. Ingen i föreningen var beredd att gräva för hand och mycket tid och kraft sparades med denna maskinella hjälp och den manuella arbetsinsatsen kunde koncentreras på själva byggandet. Den 4 juni satte vi i gång och den 6 juni kunde vi inviga den nya sittplatsen!



Mycket tid och kraft sparades med denna maskinella hjälp.



Murens grundsättning komprimeras med markvibrator.



Viktigt att det första stenvarvet blir rätt och i våg.



Stensågning är dammigt och fodrar en säker hand.



Rabattens vinklar gav merarbete men blev snyggt.



Muren, rabattens ram, är färdig, stenvarven har limmats ihop. Plintarna för kommande "spaljé- pergola" passas in och sätts i jordfuktad betong.



Jordmassor som grävdes bort vid grundarbetet återfylls i botten av rabatten. Dränerande grusig jord placeras närmast muren.



Dags att inviga anläggningen med tårta på Sveriges nationaldag den 6 juni.

Plantering

Ny planteringsjord stälptes direkt från lastbilen ner i rabatten med råge. Jorden kommer att sätta sig och vi valde därför att plantera ettårig blomsterkrasse av både busk- och slingertyp i hela bädden under den första odlingsäsongen. Krasse är tacksam, den växer snabbt, täcker bra och hindrar ogräs och är framförallt vacker och kräver inga större investeringskostnader. Nackdelen är att den lätt angrips av löss och fjärlslarver, som vi kontinuerligt fick plocka bort och spola av med vattenslangen för att hålla nere populationen.

Detta behövdes

100 lm (löpmeter) eller 260 st Murblock 390x190x140 mm
 12 m² skiffer
 30 lm eller 150 st Marksten 200x33x50 mm
 4-5 m³ makadam 0-30
 2-3 m³ stenmjöl 0-8
 50 m² geotextil
 10 tuber betonglim
 6 betongplintar 90 cm
 2 säckar cement
 10-12 m³ analyserad planteringsjord
 Markvibrator och kraftig stenkapp hyrdes in över helgen och en grävmaskin plus förare anlätades i ca två timmar.



Till midsommar planteras fördrivna krasseplantor av både busk- och slingertyp. Arbetsställningen är inte att rekommendera, men det är föredömligt att inte trampa i växtbädden.



I mitten av juli kom blommorna.



I augusti täcker krassen hela rabatten och det är knappt att bilarna syns från gården.



I september syns inte längre muren och sittbänken.



I oktober fryser krassen.

Den totala kostnaden för material och hyror av maskiner uppgår såhär långt till knappt 30.000 kronor. I år ska vi bygga spaljépergola och plantera fleråriga växter i vår nya rabatt och fortsättning följer i kommande Medlemskontakt.

Lise-Lotte Björkman
 trädgårdsrådgivare
 HS Konsult
 tel. 018-56 04 28

